

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 14 grudnia 2017 r.

Poz. 5102

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR PN.4131.373.2017 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy w mieście Olsztynie

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 ze zm.), po uzyskaniu opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zarządza się co następuje:

§ 1. Ulicy Dąbrowszczaków położonej w mieście Olsztynie nadaje się nazwę **Erwina Kruka**

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Uzasadnienie

Obowiązująca od 2 września 2016 r. ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 ze zm.), dalej jako: ustawa, wprowadziła w art. 1 ust. 1 regulację, zgodnie z którą nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować.

Ustawa w art. 6 ust. 1 nałożyła na właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego obowiązek zmiany, w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy nazw budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujących taki ustrój w inny sposób. W przypadku niewykonania tego obowiązku przez organy jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy.

W piśmie z dnia 21 września 2017 r. (znak: BPR-0701-20(45)/15) Prezes Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wskazał, że w ocenie Instytutu, nazwa ulicy Dąbrowszczaków w mieście Olsztynie, podlega zmianie jako wypełniająca normę art. 1 ustawy.

Mając na uwadze powyższe oraz treść art. 6 ust. 3 ustawy, Wojewoda Warmińsko-Mazurski pismem z dnia 23 października 2017 r. wystąpił do Instytutu Pamięci Narodowej Delegatura w Olsztynie o opinię potwierdzającą niezgodność nazwy ulicy Dąbrowszczaków z art. 1 ustawy. Opinią z dnia 8 grudnia 2017 r. (znak: BUW-940-297(8)/17), doręczoną Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu dnia 13 grudnia 2017 r., Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdził tę

niezgodność. W opinii tej wskazano, że: *”W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - KŚZpNP wymieniona nazwa upamiętnia organizację symbolizującą komunizm w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy. Na poparcie powyższego wskazuję, co następuje: „Dąbrowszczacy” to pojęcie odnoszące się do komunistów i innych ochotników (przede wszystkim narodowości polskiej) - członków XIII Brygady Międzynarodowej im. Jarosława Dąbrowskiego w czasie wojny domowej i sowieckiej interwencji w Hiszpanii w latach 1936-1939. Pojęcie to niekiedy rozszerzone jest także na innych uczestników wojny w Hiszpanii narodowości polskiej. Byli realizatorami polityki stalinowskiej na Półwyspie Iberyjskim. Ze względów propagandowych wykorzystywali jako patrona Jarosława Dąbrowskiego, od lat nieżyjącego zasłużonego polskiego dowódcę, członka Komitetu Centralnego Narodowego, przekształconego w Rząd Narodowy w okresie Powstania Styczniowego, emigranta we Francji, który po klęsce w wojnie z Prusami w roku 1871, stanął na czele wojsk tzw. Komuny Paryskiej i zginął na barykadach w Paryżu. Polscy komuniści byli rozproszeni po brygadach różnych narodowości. Należeli m.in. do ściśle współpracującego z wywiadem sowieckim pionu politycznego – pełnili m.in. funkcje komisarzy politycznych, tworzonych przy poszczególnych jednostkach wojskowych według wzorców stalinowskich. Jednym z pierwszych polskojęzycznych oddziałów była 36-osobowa grupa im. J. Dąbrowskiego (...)W latach wojny jako tzw. „hiszpanie” stali się zapleczem kadrowym dla powstających w centralnej Polsce oddziałów komunistycznej Gwardii Ludowej PPR. Jej pierwszym dowódcą był „hiszpan” przeszkolony w ZSRR dywersant Bolesław Małojec - jeden z dowódców Brygady im. Dąbrowskiego w 1938 roku. Jako „dąbrowszczacy stali się częścią propagandowego mitu w okresie PRL, głoszącego, iż komuniści w różnych krajach świata walczyli o wyzwolenie „narodowe i społeczne”, przy pełnym przemilczeniu ich dążeń do rozszerzenia systemu stalinowskiego i zasięgu totalitarnego ZSRR na inne kraje Europy.”*

Mając na uwadze stanowisko wyrażone w opinii Instytutu Pamięci Narodowej, które Wojewoda Warmińsko-Mazurski w pełni podziela, należy stwierdzić, że nazwa ulicy Dąbrowszczaków, jest nazwą wypełniającą dyspozycję przepisu art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 ustawy.

W związku z faktem, że Rada Miasta Olsztyna, w terminie wskazanym w art. 6 ust. 1 ustawy, nie zmieniła nazwy ulicy Dąbrowszczaków, koniecznym stało się wydanie niniejszego zarządzenia zastępczego.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski nadał ulicy nazwę Erwina Kruka. Nazwa ta jest zgodna z art. 1 ustawy.

Erwin Kruk urodził się 4 maja 1941 roku we wsi Gutfeld, obecnie Dobrzyń k. Nidzicy, zmarł 31 marca 2017 roku w Olsztynie - mazurski poeta, pisarz, tłumacz, dziennikarz, publicysta, działacz na rzecz zachowania kultury mazurskiej, zwany „sumieniem Mazur”. Był członkiem Związku Literatów Polskich i Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Wydał wiele powieści oraz tomików wierszy, m.in. „Rysowanie z pamięci” (1963), „Zapisy powrotu” (1969), „Z krainy Nod” (1987), „Kronika z Mazur” (1989), „Spadek: zapiski mazurskie 2007-2009” (2009), „Nieobecność” (2015). Działał w strukturach „Solidarności”. W 1989 r. w wolnych wyborach do Senatu RP uzyskał mandat senatora. Był świeckim członkiem synodu Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz członkiem synodu Diecezji Mazurskiej. W czerwcu 2016 roku władze Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przyznały mu tytuł doktora honoris causa.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, a zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875), na niniejsze zarządzenie zastępcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zarządzenia.

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki